A°. 1859 N°. 219.

WOENSDAG **14 SEPTEMBER.**

UTRECHTSCHE PROVINCIALE EN STADS-COURANT

Algemeen Advertentie-Blad.

UTRECHT, Woensdag 14 September.

Het *Moniteur*-artikel blijft 't hoofdonderwerp der beschouwingen; de goede indruk, dien het stuk maakt, is luttel. De Oostenr. pers is er ten deele te vreden mede; ook de Sardiniesche kan er zich mede vergenoegen, omdat ze er uit ziet, dat de daarstelling van een Italiaansch koningrijk er niet door zal lijden. En wordt dit verkregen, dan laat men het aan den tijd gaarne over, het verdere te regelen, terwijl men om Venetië het hoofdbeginsel niet kan opofferen, namelijk de Ital. eenheid tot verwezentlijking te brengen. De Eng. en Pruiss. pers is over 't geheel voortdurend zeer vooringenomen tegen hetgeen uit den *Moniteur* omtrent de Fransche politiek ten opzigte van Italië schijnt te blijken. En de Fransche pers, ze behandelt de kwestie nog schoorvoetend. Alleen de *Presse* treedt met kracht in 't strijdperk, om het artikel van den *Moniteur* te veroordeelen, terwijl de *Univers* met zijne medestanders er daarentegen de hoop op grondt van een verbond tusschen Frankrijk en Oostenrijk, dat een zuiver Roomsch Katholiek verbond zou zijn, waarom het Italië, Spanje en Portugal met Zuid Duitschland van zelf tot zich zou trekken, en dan ook de kracht van Pruissen zou breken, Engelands overmoed voor goed zou kunnen fnuiken en zelfs tegen Rusland overmagtig zou overstaan!

Laten wij den *Univers* bij zijne droombeelden. In 't geheel hebben wij de zaak nog niet zoo ernstig ingezien, al acht de *Times* het ook noodig, 50,000 zeelieden aan te nemen, om die voorloopig aan den Staat te verbinden, en over hen zoo noodig binnen een paar weken te kunnen beschikken. De loop der zaken in China vooral gelooven wij, dat de Westmagten zal overtuigen, dat zij een beter strijdperk voor de hand hebben, niet om tegenover elkaâr te staan, **maar naast elkaâr**, ten einde de Chinesche trouweloosheid te straffen. Engeland moet in zijn handelsbelang 't uiterste wagen, en zal ongetwijfeld eene magtige expeditie naar China zenden; Frankrijk's eer gebiedt, dunkt ons, dat het de ontvangen beleediging niet straffeloos laat. Een schoon veld staat den Westmagten dus open, en werkelijk behoeven zij hunne krachten niet te verdeelen, om in de Chinesche wateren zegevierend op te treden. Een togt naar Peking zelf schijnt onvermijdelijk. Daarheen kan men met den besten uitslag eenige Zouaven- of Turco-regementen zenden, want eene navale expeditie zal er niet meer volstaan. Moge de gemeenschappelijke zaak der Westmagten in Azië de verschillen over Italie dus rustig doen afloopen. (Zie het telegram uit Parijs van heden).

Rusland geeft de Westmagten een goed voorbeeld. Het ontwikkelt zich binnen 's lands en treedt krachtig op, niet tegen eenige Europesche magt, maar tegen de Aziatische horden. *Schamijl* en zijne Tscherkessen verdienen wel is waar onze belangstelling, om de warmte, waarmede zij tegen hun magtigen bedwinger den krijg hebben volgehouden. Maar het gezag van Rusland in den Kaukasus moet er de beschaving brengen, en uit dat oogpunt moet het berigt van het gevangen nemen van *Schamijl*, dat ons heden gewordt, met ingenomenheid worden begroet. Rusland zal dien gevangene zeker edelmoedig behandelen, die, naar men meldt, reeds naar Petersburg op weg is.

Ons eenmaal op 't terrein buiten Europa bevindende, mogen we ook nog wel enkele woorden wijden aan de troonsopvolging in Marokko. De thans overleden keizer *Muleij Abder Rhaman* was 81 jaar oud. Hij was slechts 16 jaar oud, toen zijn vader stierf en zijn oom *Muley Soleiman* zich van den troon meester maakte. Deze benoemde echter bij zijn dood, in 1822, zijn neef tot opvolger, die toen ook den troon beklom. Hij was een zeer verlicht man, en zijne regering verschilde hemelsbreed van die zijns voorgangers, die zeer wreed was en allerlei pijnigingen uitvond en op zijn volk toepaste. Onder anderen schoot zijn oom iederen keer, dat hij te paard steeg, den slaaf dood, die de teugels had vastgehouden. Hij deed eens eenige slaven in een muur metselen, zoodanig, dat alleen hun hoofd er uitstak, hetwelk hij toen met stroop en honig deed inwrijven, opdat het meer aan de vernijnige beeten der insekten zou blootgesteld zijn: hij zat op eenigen afstand en lachte om het gekerm der ongelukkigen. *Muley-Abder-Rahman* volgde het voorbeeld van dit monster niet na, maar regeerde op eene zeer zachtzinnige wijze. Hij zag zeer goed de onvolmaaktheden zijner regering in, en de noodzakelijkheid, om eenige stammen van zijn rijk, die in gestadigen opstand tegen hem waren, met groote gestrengheid te behandelen, maar hij beschouwde zich zelven te bejaard om zulk eene taak te ondernemen. Hij heeft 17 kinderen gehad; de oudste, *Sidi Mohamed*, zijn opvolger, is 56 jaar oud. Deze heeft een zeer vast karakter, en bezit vele vijanden, zoodat hij groote moeijelijkheden zal te overwinnen hebben. Hij is Frankrijk vijandig, en heeft, sedert de nederlaag, die maarschalk *Bugeaud* hem aan de oevers van de Isly heeft toegebragt, Frankrijk een eeuwigen haat toegezworen. De troonsverwisseling kon dus ook wel van die zijde werk verschaffen, gelijk Spanje reeds te Ceuta wordt bezig gehouden, en daardoor nog meer de noodzakelijkheid doen uitkomen, dat de Europesche staten elkaar niet onderling verzwakken moeten.

Uit dat oogpunt moet men dan ook wel denken, dat de moeijelijkheden over Italië zich wel zullen schikken, in den geest, dien onze eeuw alleen mogelijk doet schijnen. Weenen zal niet zoo spoedig op nieuw naar de wapenen grijpen; integendeel het schijnt den weg van hervorming te willen gaan bewandelen. Daaraan kan het zijne volle aandacht wijden, evenzeer als aan de Duitsche kwestie, die steeds aan de orde van den dag blijft, en Weenen meer belang moet inboezemen, dan zijn invloed in Italië, dien het best deed voor goed verbroken te achten. — De schorsing van de Zuricher konferentie, waarvan de telegraaf ons berigt geeft, is dan ook slechts van tijdelijken aard.

De sinds gister ontvangen **telegrafiesche depeches** laten wij hieronder volgen:

St. Petersburg, Dingsdag. Volgens alhier ontvangen tijdingen uit den Kaukasus van 24. Augustus, is *Schamyl* gevangen genomen, en zou hij naar St. Petersburg gezonden worden.

Bern, Dingsdag. De zittingen der konferentie zijn geschorst, daar de graaf *Colloredo* om nieuwe instruktiën naar Weenen geschreven heeft. De graaf *Wimpfen*, vergezeld van den sekretaris van legatie te Napels, is te Zurich aangekomen en heeft een bezoek bij graaf *Colloredo* afgelegd. De groothertog van Baden is alhier met gevolg aangekomen.

Weenen, Dingsdag. De *Oest. Corr.* verklaart, dat het gerucht, als zouden op nieuw troepen naar Italië op marsch zijn, van allen grond ontbloot is. Transporten van verlofgangers, die naar hunne haardsteden terugkeeren, hebben waarschijnlijk tot die veronderstelling aanleiding gegeven.

Berlijn, Dingsdag. Door ingezetenen van Stettin is aan den prins-regent een adres betreffende de Duitsche hervormings-kwestie toegezonden. Graaf *Schwerin* heeft namens den prins-regent daarop geantwoord en verklaard, dat deze de in het adres uitgedrukte gevoelens van trouw en vertrouwen, alsook van liefde voor het Pruissische en Duitsche vaderland, met vreugde vernomen heeft. Hij voegde er het volgende bij, met betrekking tot het standpunt, waaraan de Pruissische regering meent ten opzigte van het streven naar hervorming van den Duitschen bond, te moeten vasthouden. De door de laatste gebeurtenissen, bij alle verscheidenheid van gevoelens, levendig geworden overtuiging, dat de onafhankelijkheid en magt van Duitschland uitwendig een vast zamenhouden dier krachten en eene wijziging der bondskonstitutie in dien geest voorop stelt, wordt ook door de Pruissische regering ten volle gedeeld. Doch zij mag zich door de uitingen, welke uit dit nationale bewustzijn voortvloeijen, in hare overtuiging, van hetgeen als heilzaam beschouwd moet worden, niet laten afbrengen van den weg, dien de eerbied voor vreemde regten en het besef, wat in den tegenwoordigen tijd bereikbaar is, haar voorschrijven.

Dezelfde eerbied voor regt en wet, dien Pruissens inwendige toestand kenmerkt, moet ook de rigtsnoer zijn van Pruissens verhouding tot Duitschland en zijne Duitsche bondgenooten. Door het bevorderen van de algemeene belangen van Duitschland op het gebied, waarop men praktische resultaten mag verwachten; door versterking der weerbaarheid van het gemeenschappelijk vaderland; door bevestiging van een verzekerden regtstoestand op het geheele bondsgebied, gelooft Pruissen in het tegenwoordige oogenblik meer nut in Duitschland te kunnen stichten, dan door ontijdige voorstellen tot herziening van de bondskonstitutie. Vast besloten, tot dit doel onafgebroken werkzaam te zijn, gelooft de regering aanspraak te mogen maken op het vertrouwen, dat zij te regter tijd die wegen zal weten te vinden, waarop Duitschlands en Pruissens belangen zich met de voorschriften van pligt en geweten vereenigen.

Londen, Dingsdag. De graaf *van Vlaanderen* is, op zijne reis naar Balmoral in Schotland, deze stad doorgetrokken.

Parijs, Dingsdag. In afwachting van de wet op de koncessie voor den spoorweg van Bouffarick naar Blindah in Algerië, zullen de werken tot den aanleg van dien weg weder een aanvang nemen, waartoe een voorloopig krediet van 60.000 fr. aan den minister is verleend.

Koning *Leopold* der Belgen is te Biarritz aangekomen.

Parijs, heden, Woensdag. De *Moniteur* deelt omtrent het verraad der Chinezen bijzonderheden mede en besluit zijn artikel daarover met het berigt, dat de regering zich met die van Hare Britsche Majesteit verstaat om den verraders geregte straf te doen toekomen, en alle voldoening te erlangen.

— Z. M. heeft herbenoemd tot burgem. der gem. Deventer mr. *G. Dumbar*; aan *A. Bliek*, op zijn verzoek, eervol ontslag verleend als burgem. der gem. Nieuw en St. Joosland; benoemd tot burgem. dier gem. jhr. mr. *J. W. M. Schorer*; tot burgem. der gem. Axel dr. *H. J. van Eck*; aan mr. *J. H. Verboom* baron *van Reede van Oudtshoorn*, op zijn verzoek, eervol ontslag verleend als burg. der gem. Oudtshoorn. Benoemd tot ontv. te Capelle, Vrijhoeve Capelle en Sprang (hoofdplaats Capelle) de heer *I. Buys*, ontv. te Wormer.

:— Z. M. de koning is gister middag van HD. buitenlandsche reis deze stad langs den Rijnspoorweg gepasseerd en in de residentie teruggekeerd.

— Men verneemt, dat HH. KK. HH. prins en prinses *Frederik* zich niet naar Muskau zullen begeven.

:— Z. K. H. de keurvorst van Hessen en zijn gemalin, de Prinses van Hanau, zijn heden van het groot stedelijk badhuis te Scheveningen naar Hessen teruggekeerd.

:— De vierde algemeene volkstelling zal, naar men verwacht, dit jaar op Zaturdag, den 31. December, door het geheele rijk worden gehouden.

— Hieronder laten we het slot volgen van 't uitvoerig uittreksel van de memorie der regering omtrent de Zuiderspoorwegen, waarvan we gister het begin hebben medegedeeld.

Het verleenen der koncessie aan de heeren *Bredius* en *van Sypesteyn* heeft plaats gehad, om dezelfde reden, waarom de koncessie voor de Noorderspoorwegen aan de heeren *Sloet* en *Renchlin* is verleend. Er is, in overeenstemming met de bekende motie van orde der kamer, eene keuze gedaan uit de bestaande aanvragen, ten einde zonder verder tijdverlies handen aan het werk te kunnen slaan.

Bij de onderhandelingen, met de heeren *Bredius* en *van Sypesteyn* gevoerd, heeft men van regeringswege den eerstgenoemde geenszins *gedwongen*, van zijne oorspronkelijke denkbeelden omtrent de te volgen rigting af te gaan, noch hem *opgedragen*, de Zeeuwsche lijn in zijn plan te begrijpen. Bij het gehouden overleg hebben deze koncessionarissen zich hieromtrent gereedelijk met de inzigten der regering kunnen vereenigen en hebben zij in het oorspronkelijke plan, geheel vrijwillig en ongedwongen, de wijzigingen gebragt, die in het algemeen belang wenschelijk en raadzaam voorkwamen.

De lijn Rosendaal-Vlissingen werd in de koncessie *Bredius* opgenomen, omdat zij voor geene afzonderlijke koncessie vatbaar werd beschouwd. De verschillende lijnen en takken, die den Zuider-spoorweg uitmaken, zijn zoo naauw aan elkander verbonden, en eene goede bestiering van het geheel is zoo zeer van *eenheid* in het bestuur afhankelijk, dat men alleen grond vond, om al die lijnen in slechts *ééne* koncessie te begrijpen.

De regering heeft thans in overleg met de kon-

cessionarissen nader overwogen, in hoe verre aan het verlangen van Zeeland, dat zoo zeer weerklank in de kamer heeft gevonden, kan worden voldaan, en hiervan is het gevolg geweest, dat de beperkende bepaling, betreffende de uitvoering, uit de koncessie is geligt.

Wat de wijze van behandeling der onderscheiden koncessie aanvragen betreft, zegt de Reg., dat zij meent, dat de verschillende spoorwegtakken, aan onderscheiden koncessionarissen te verleenen, eene onjuiste verbrokkeling zou zijn, waarvan het nadeel reeds genoeg uitkomt, als men ziet, hoe slecht de beide thans bestaande spoorwegmaatschappijen elkaâr verstaan. Buitendien zijn de aanvragen meestal in der haast ontworpen, terwijl de kaarten en plannen van de heeren *Reerink* der regering onbekend zijn. Overigens ligt in 't plan der regering de spoorversmalling van den Hollandschen spoorweg; over de aansluiting van den Holl. spoorweg aan den Rijnspoorweg en aan den Zuiderspoorweg te Rotterdam wordt onderhandeld. Heeft die plaats dan schijnt een weg van 's Hage op Gouda of van Leijden op Woerden niet noodig, ofschoon de laatste der reg. 't verkieslijkst zou voorkomen.

Wat de toelichting van het door de reg. ingediende wetsontwerp betreft, zegt de reg., dat zij verwacht had, dat dit der Kamer voldoen zou, omdat zij de lokale belangen had ter zijde gesteld. Bij de spoorwegen waren het de rivierovergangen, die 't eerst ter sprake kwamen. Na rijp beraad heeft de reg. het denkbeeld verlaten om slechts één overgang te maken en bepaalde men zich tot *twee* overgangen, waarvan de een dadelijk, de ander later zou worden gemaakt. Het stelsel van twee overgangen aangenomen zijnde, scheen het niet twijfelachtig, dat de eene moest zijn in de rigting van Rotterdam over het Hollandsche Diep, om aan den Moerdijk aan te sluiten aan den spoorweg van Antwerpen en Zeeland, en langs de voornaamste N. Brabantsche steden over Venlo naar Vierssen op den linker-Rijnoever te worden gevoerd; dit aangenomen zijnde, volgde van zelf dat er een zijtak van Venlo langs Roermond tot Maastricht moest aangelegd worden, om bij laatstgenoemde vesting aan te sluiten aan de drie spoorwegen die aldaar te zamen komen.

Voor den Zeeuwschen spoorweg heeft men altijd hoofdzakelijk op het oog gehad eene verbinding van Vlissingen en Middelburg met den spoorweg van den linker Rijnoever te verkrijgen; de punten Venlo en Vierssen waren daartoe als van zelf aangewezen.

Door deze beginselen geleid, vond de regering vrijheid het ontwerp voor te dragen gelijk het in behandeling werd gebragt; en zoo zij in het bijzonder over de lokale belangen van Amsterdam sprak, geschiedde zulks, dewijl het haar niet onbekend was gebleven, dat de voorgestelde rigting in de hoofdstad vele en ernstige bestrijders had gevonden.

De beslissing over 't belang van eene verbinding van Vlissingen met de Hollandsche koopsteden zal afhangen van hetgeen van den aanleg van den Zeeuwschen spoorweg voor den handel mag worden verwacht.

Is het te denken, dat te Vlissingen, ten gevolge van dien spoorweg niets dan eenige transito- of expeditiehandel zal ontstaan, ten koste van Antwerpen, van Rotterdam en van Dordrecht, dan zal de weg aan de Holl. handelsteden geen voordeel brengen. Maar dan zou het ernstige overweging verdienen, of het raadzaam ware, voor een zoo weinig beduidend doel zoo groote uitgaven te doen.

Er mag echter van de Zeeuwschen weg betere verwachting worden gekoesterd. Waar de eigen handel op eenigzins groote schaal gedreven wordt, bestaat volstrekte behoefte aan een aantal inrigtingen, die in Zeeland thans niet of slechts in geringe mate aanwezig zijn. Op eene handelplaats heeft men behoefte aan banken, kassierderij, makelaardij; voorts aan groote magazijnen entrepots; zaken die men niet met eenen tooverslag, noch door het leggen van eenen spoorweg in het aanzijn roept. In de Holl. koopsteden nu zijn die inrigtingen voorhanden.

De konnektiën en handelsbetrekkingen zijn in Zeeland niet bij de kooplieden te vinden in den omvang, waarin die in de Hollandsche koopsteden worden aangetroffen. Ligt er nu voor de zeeschepen groot voordeel in, te Vlissingen hunne ladingen te lossen, dan zal, wanneer de kommunikatie met het binnenland slechts goed verzekerd is, het ligt gebeuren, dat aktive handelshuizen te Amsterdam of Rotterdam agentschappen te Vlissingen vestigen, zonder nog den hoofdzetel hunner zaken derwaarts te verplaatsen. Men heeft meermalen gewezen op Vlissingen als eene haven, bij uitnemendheid geschikt als uitgangspunt van eene transatlantische zeevaart; het verdient vermelding, dat nog op dit oogenblik in Noord-Amerika het kongres wordt gehandeld over het subsidieren eener lijn van stoomschepen naar de noordelijke Europesche havens, waarbij men gewaagt van de wenschelijkheid, om eene Nederlandsche of Belgische haven aan te doen. Indien de haven van Vlissingen voor zulke zaken of ondernemingen in aanmerking kwam, zouden de voordeelen van die voorhaven in de eerste plaats verzekerd worden aan Antwerpen, indien de Hollandsche koopsteden niet dan langs eenen hoogst aanzienlijken omweg Vlissingen konden bereiken.

Hierop steunt het gevoelen, dat het voor de Hollandsche steden zoowel als voor Zeeland zelf, van belang is, dat de gemeenschap met Vlissingen zooveel mogelijk worde bevorderd. Ook de zoo hoogst aanzienlijke binnenhandel, die uit Zeeland met de Zuidhollandsche koopsteden, vooral in produkten van den Zeeuwschen landbouw, gedreven wordt, zal daardoor worden bevorderd.

Wat de aanmerkingen op de *finantiele* beschouwingen betreft, de regering ziet in de eerste plaats geene kans, om het betoog te leveren, dat de aanleg van den Zuiderspoorweg niet anders dan door garantie van renten voor het benoodigde kapitaal te verkrijgen is. Zij kan alleen wijzen op omstandigheden die van openbare bekendheid zijn, en die het bewijs van die stelling medebrengen.

Er is hier sedert lang sprake van den aanleg van den Zeeuwsch-Limburgschen spoorweg. Voor dien weg werd koncessie verleend, doch de koncessionarissen hebben de onderneming bij mangel aan kapitaal moeten opgeven. Er zijn aanvragen tot bekoming van koncessie voor andere rigtingen in het zuiden des rijks gedaan, doch geene enkele ernstig gemeende, zonder gelijktijdige aanvrage om ondersteuning door rentegarantie. Al de berigten welke de regering bij magte was in te winnen, komen daarop neder, dat men zonder het verleenen van rentegarantie ad $4^1/_2$ pCt. er niet in slagen zou, de benoodigde kapitalen bijeen te brengen.

Nu kan men voorzeker nog wel eenigen tijd laten verloopen, om de ondervinding des te krachtiger te doen spreken. Het mag echter worden betwijfeld, dat daardoor het algemeen belang gediend en de hoog gespannen verwachtingen bevredigd zullen worden.

Na de beantwoording van eenige financiële opmerkingen, en 't betoog, dat de reg. in hare toelichting geen gewag heeft gemaakt van de doorgraving van Holland op zijn smalst om te misleiden, zegt de reg. dat er aan vermindering van belastingen thans niet kan gedacht worden.

Van de gezindheid der regering om inmiddels niet stil te zitten met de verbeteringen, waarvoor ons belastingstelsel vatbaar is, brengt de nu afgeloopen zitting vele bewijzen aan. Zij wijst op hare voordragten ten aanzien van het *sukcessieregt*, van den akcijns op het *geslagt*, van de *tarieven van sommige akcijnsen* en van het *waarborgsregt*, die alle werden aangenomen. Voorts om de voordragt aangaande het *tarief van regten*, waarmede de eerste kamer zich niet heeft vereenigd, en op die aangaande den *akcijns op het gedistilleerd*, welke in de tweede kamer onafgedaan bleef. Ook in de nu aan te vangen zitting zullen voorstellen van dezen aard aan de staten-generaal worden onderworpen; doch de regering kan zich niet verbinden, bij den grooten omvang van andere werkzaamheden, welke de vertegenwoordiging wachten, om reeds in die zitting voorstellen te doen betreffende de wetten op het personeel en op de patenten. De herziening van het kadaster op de gebouwde eigendommen daarentegen is eene zaak, welke in het oog der regering den voorrang verdient, en waaraan thans de hand geslagen moet worden.

Na de onderscheiden bedenkingen, waartoe het aangeboden wets-ontwerp heeft geleid, te hebben beantwoord, en hare voordragt, zoo als zij was liggende, nader te hebben toegelicht, geeft de regering nog kortelijk de gronden op, waarop de thans in de koncessie voor de Zuiderspoorwegen gebragte wijzigingen rusten.

De beoogde verbinding van het noorden met het zuiden des rijks was niet volkomen bereikt zoolang de tweede rivierovergang in het oosten des lands niet werd tot stand gebragt. Ofschoon in beginsel aangenomen, zou volgens de oorspronkelijke koncessie die overgang eerst later worden gemaakt, zoodra daartegen, met het oog op 's lands geldmiddelen, geen bezwaar zou bestaan. De omstandigheden, waaronder in de maand April dezes jaars de konceesie werd verleend, veroorloofden niet verder te gaan. In dien toestand is sedert eene gunstige verandering gekomen. Hetgeen de voorzigtigheid toen gebood na te laten, kan thans naar het inzien van de regering worden ondernomen.

In gemeen overleg met de koncessionarissen is dus het maken van een tweeden rivierovergang nu in de koncessie opgenomen. Volgens het plan der regering behoorde daarvoor, gelijk reeds bij de aanbieding van het aanhangig wets-ontwerp gezegd werd, geene andere plaats in aanmerking te komen dan de Rijn bij Arnhem en de Waal bij Nijmegen. Tegen de toekenning van eene subsidie van hoogstens *zeven* millioen gulden, waarop reeds vroeger het overbruggen dier rivieren werd geraamd, zullen de koncessionarissen zich met de uitvoering van dat werk belasten. Het gevolg van het besluit betreffende dien tweeden rivierovergang moest zijn de aanleg van een spoorweg tusschen Arnhem en Nijmegen, en in verband daarmede de doortrekking van dien weg tot Venlo. Het scheen noodig, te gelijker tijd verpligtend te stellen den aanleg van den weg van Nijmegen over Grave naar 's Hertogenbosch, en dan dien weg van 's Hertogenbosch te doen doortrekken tot Tilburg. Daardoor kan verder de Noordbrab. weg van Rotterdam naar Venlo, van Tilburg over Oirschot en Eindhoven naar Helmond worden gerigt.

Terwijl, volgens de oorspronkelijke koncessie de lijn Vlissingen-Rozendaal eerst moest gereed zijn vier jaren nadat de weg van Rotterdam tot Maastricht voor de exploitatie zou zijn geopend; en met de werken aan die lijn niet begonnen mogt worden vóór dat de weg Rotterdam-Maastricht voltooid was, is thans ook wijziging in dat gedeelte der koncessie gebragt. De lijn Vlissingen-Rozendaal is namelijk met de andere, wat aanvang en voltooijing betreft, gelijk gesteld.

Na verkregen magtiging des konings is alzoo aan de vroegere koncessionarissen, de heeren *Bredius* en *van Sypesteyn*, vereenigd met mr. *Siewertsz van Reesema* te Roterdam, koncessie verleend tot het aanleggen en exploiteren van de nagenoemde spoorwegen:

a. Van Rotterdam, langs Dordrecht, Breda, Tilburg, Oirschot, Eindhoven, Helmond, Venlo en Roermond, tot Maastricht, aansluitende te Rotterdam aan den Rijnspoorweg en te Maastricht aan den Akenschen, aan den Hasseltschen en aan den Luikschen spoorweg;

b. Van Arnhem, langs Nijmegen, tot Venlo, aansluitende te Arnhem aan den Rijn-spoorweg en aan den Noorder spoorweg;

c. Van Tilburg, langs 's Hertogenbosch en Grave, tot Nijmegen;

d. Van Venlo en van Roermond naar de Pruissische grenzen; en

e. Van Vlissingen, langs Middelburg, Goes en Bergen op Zoom, naar Rosendaal en Breda.

Door middel van de nu gekoncessioneerde lijnen Arnhem-Nijmegen Venlo en Nijmegen-'s Hertogenbosch-Tilburg, en de aansluiting dier lijnen aan den Rijnspoorweg en den Noorderspoorweg, zal het noordoostelijk gedeelte des rijks met het zuidelijk gedeelte, naar het voorkomt, op eene zeer doelmatige wijze zijn verbonden. De afstand tusschen Amsterdam en Maastricht zal in minder tijds kunnen worden afgelegd dan langs de lijn van Maarsbergen naar 's Hertogenbosch. Door de overbrugging van den Rijn en de Waal zal te Nijmegen de aansluiting worden verkregen van den spoorweg, die van Crefeld naar Cleef in die rigting in aanbouw is en waarop van de zijde van Pruissen zoo veel prijs wordt gesteld. Is deze lijn eenmaal tot Nijmegen voltrokken, Amsterdam zal dan weder nader bij den linker Rijnoever zijn gebragt dan het geval zou wezen, indien van de hoofdstad over de lijn Maarsbergen-'s Hertogenbosch derwaarts moest worden gegaan.

Door de gekoncessioneerde lijn van Tilburg over 's Hertogenbosch en Grave tot Nijmegen zal, behalve geheel Noordbrabant, Gelderland en de meer noordelijke provinciën, ook Zeeland worden gebaat, en eene verbinding worden daargesteld, waarvoor, na het verleenen der eerste koncessie voor den Zeeuwsch-Limburgschen spoorweg, in April van het jaar 1846 koncessie was verleend; eene koncessie die intusschen, even als zoovele andere, zonder gevolg is gebleven.

Door de wijziging, in de koncessie met opzigt tot de Zeeuwsche lijn gebragt, zal eindelijk worden voldaan aan de verschillende vertoogen van die zijde tegen de verleende koncessie, zoowel bij de regering als de kamer ontvangen.

De uitbreiding en wijziging van de koncessie op den hiervoor vermelden voet, zal echter den staat op eene aanzienlijke vermeerdering van uitgaven komen te staan.

Het kapitaal voor den aanleg van de beide wegen van Rotterdam naar Maastricht en van Vlissingen tot Breda, bedroeg *f* 35,600,000. Het wordt voor de thans gekoncessioneerde wegen berekend *f* 48,600,000 te zullen bedragen. Het bedrag der rentegarantie, dat volgens de koncessie, gelijk die op den 28 April dezes jaars was verleend, kon klimmen tot een maximum van *f* 1,602,000 's jaars, kan alzoo thans ten gevolge van de genoemde verhooging van kapitaal een jaarlijksch bedrag van *f* 2,187,000 beloopen.

Tot bestrijding van de kosten van aanleg van bruggen en andere buitengewone werken, wordt thans aan de koncessionarissen boven de bereids toegekende subsidien verleend een subsidie van zeven millioen gulden voor rivierovertogten in den weg van Arnhem tot Venlo, en van één millioen voor den overtogt van de Maas bij Grave.

Deze lasten echter kunnen uit de baten, welke aan het einde dezes jaars beschikbaar bevonden zullen worden, bestreden worden. De aanbieding der begrooting voor 1860, die zoo kort ophanden is, zal van zelve de eigenaardige gelegenheid opleveren om dit in bijzonderheden en door opgave van cijfers te staven. De regering meent dan ook, met het oog op het zeer spoedig aanbreken van dat tijdstip, kortheidshalve zich hier van het noemen dier cijfers te mogen onthouden.

:— Gister is aan het stationsgebouw te 's Hage, van wege de postadministratie een brievenbus geplaatst, waardoor tot groot gerief, tot het laatste oogenblik van vertrek der treinen, de brieven zullen kunnen worden bezorgd.

— Uit 't kamp bij Zeist wordt berigt: dat het er sinds het vertrek der prinsen over 't geheel vrij somber heeft uitgezien. Maandag was 't echter nog eens een schoone dag, en zijn de troepen dan ook 5 uren in de wapenen geweest, en hebben groote manoeuvers in 't vuur gehad, die alleruitnemendst werden volvoerd. Daar de jagt toch open was, hebben de troepen de gelegenheid waargenomen, om eenige hazen die door 't geduchte vuren opgeschrikt waren, tot een gemakkelijken buit te maken.

De proeven met den veldtelegraaf zijn den 9. genomen en volkomen gelukt. De toestellen zijn voor *f* 200 — bij den instrumentmaker *Logeman* besteld, maar eerst 3 weken later ontvangen, dan men ze had gewacht. De toestellen zijn *wijzer-telegrafen*, terwijl in plaats der batterij *magneto elektriciteit* wordt gebruikt. De eene toestel is in het centrum van het kamp, naast de tent van den opperbevelhebber, de andere in het kavallerie-kamp geplaatst, ter lengte van 2500 ellen. De heer *Logeman* heeft het zóó ingerigt, dat deze toestellen voor een afstand van 3 à 4 uren kunnen gebezigd worden; voor grooter afstanden zouden de toestellen grooter moeten zijn. De draad des morgens gelegd zijnde, werd een paar uren later reeds geseind. De beide 1. luitenants *Muschart*, van het 4. reg. inf., zijn den kapit. *Delprat* toegevoegd, terwijl door den luit.-gen. opperbevelhebber eene kommissie is benoemd, bestaande uit de luit.-kol. *Blanken* der artill. en den kapit. *Evens* van het 4. reg. inf., om in overleg met den kapit. *Delprat* na afloop een verslag uit te brengen.

Als een huldebetoon aan den prins veldmaarschalk zal, zegt men, eene photographie op groote schaal worden gemaakt, waarop alle in 't kamp aanwezig zijnde generaals en hoofdofficieren met hunne adjudanten zullen worden afgebeeld, om die Z. K. H. aan te bieden. — Van de laatste door den prins gekommandeerde groote manoeuver zal eene schilderij worden vervaardigd, en later zullen er welligt afdrukjes naar gemaakt worden.

*— Uit Assen schrijft men ons:

Zaturdag j.l. is hier door den provincialen inspekteur van 't lager onderwijs de laatste wedstrijd van onderwijzers in dit jaar met een 8tal hulponderwijzers gehouden, die nu plaats vond in de natuurkunde. — Na afloop bleek, dat de hulponderwijzers *Temmink* te Meppel, *Meijer* te Kloosterveen en *Molewijk* te Drouwen evenveel blijken van bekwaamheid in gemeld wetenschappelijk vak hebben gegeven, zoodat om den uitgeloofden prijs het lot moest worden geworpen, hetwelk den hulponderwijzer *Meijer* gunstig was; echter is aan de twee anderen nog een 2. of bijprijs geschonken om hunne in dezen aan den dag gelegde bekwaamheid, te beloonen.

— Uit Meppel wordt geschreven, dat de aldaar voor de 3de maal geopende inschrijving der geldleening, groot *f* 46000, ten behoeve van de tot stand te brengen gasfabriek, met beter gevolg wordt bekroond, dan de twee vorige keeren, daar er bijna dadelijk voor *f* 36,000 is ingeschreven, nu de intrest op $4^1/_2$ pCt. is gesteld.

*— Uit Helvoetsluis schrijft men ons van gister:

Heden morgen ten 9 ure werd met militaire eerbewijzingen ter aarde besteld het stoffelijk overschot van den heer *Bergansius*, in leven kapt.-magazijnmeester der artillerie, ridder der militaire Willemsorde.

Wegens het groot getal zieken is alhier sedert een achttal dagen, de laatste garnizoens post moeten ingetrokken worden.

*— Naar men verneemt zijn in de zitting van het kantongeregt te dezer stede, van den 2 September 1859, zeven en negentig personen tot boeten of gevangenisstraf verwezen, ter zake van:

1 vuilnis te werpen in Stadsgracht;
1 idem op eene openbare plaats;
4 elders wateren op openbare plaatsen, dan in de daartoe bestemde bakken;
1 werpen van vuilwater (waschwater) over de straat;
3 zich van elders alhier met er woon te vestigen, zonder daarvan binnen den bepaalden tijd aangiften te doen aan het Kantoor van den Burgerlijken Stand;
3 van de eene naar de andere wijk te verhuizen, zonder daarvan binnen den bepaalden tijd aangift aan den betrokken wijkmeester te doen;
1 moedwillig toebrengen van schade aan de bestrating der stad, door die om wormen te zoeken op te breken;
1 uitkloppen van een karpet op de straat, anders dan 's morgens vóór tien uren;
11 met geld, kaarten of dobbelsteenen te spelen op den openbaren weg;
33 zich in kennelijk beschonken toestand op den openbaren weg te vertoonen;
2 ter belemmering van den vrijen doorgang plaatsen van voorwerpen op de voor de voetgangers bestemde kleine steenen.
2 zonder vergunning buiten den gevel plaatsen van voorwerpen aan den openbaren weg;
3 zonder vergunning op de straat uitoefenen van bedrijven, welke gevoeglijk binnen 's huis plaats hebben;
12 zonder vergunning met kruiwagens enz. standplaatsen op den openbaren weg in te nemen op daartoe niet aangewezen plaatsen;
5 buiten noodzaak rijden met wagens over de voor de voetgangers bestemde kleine steenen;
2 langs den openbaren weg rijden met wagens breeder met groenten beladen dan tot 1,75 el;
10 te zwemmen of zich te baden op daartoe niet aangewezen plaatsen; en
2 rondventen met visch, zonder bewijs te kunnen vertoonen, dat die door den keurmeester gekeurd was.

— Het prov. geregtshof van Overijssel heeft gister uitspraak gedaan in zake de 16 beschuldigden uit Nieuw-Leusden, die verleden week hebben teregt gestaan, wegens rebellie, gepleegd jegens rijksveldwachters, en 14 der beschuldigden, wegens het hun ten laste gelegde feit, veroordeeld tot drie maanden gevangenisstraf, zijnde het minimum bij het artikel vermeld bepaald. De twee overige zijn vrijgesproken, uithoofde het feit ten hunnen opzigte niet wettig is bewezen.

— Door het hof te Groningen is *Trijntje Zuidema*, 13 jaar oud, schuldig verklaard aan brandstichting en mitsdien veroordeeld tot gevangenzetting in een verbeterhuis voor den tijd van 3 jaren.

— Door de plaatselijke kommissie van geneeskundig toevoorzigt te Zierikzee, zijn de ingezetenen aldaar gewaarschuwd voor het gebruik van potten en pannen met een zoogenaamd glazuur overtogen, tot het bereiden van spijzen.

WATERHOOGTE.

Arnhem, 13 *Sept.*, 0.99 El.; ⌐ AP. 7.94. Gew. 4 d.

De Rijnhoogte te Keulen den 13. Sept.: 5 voet 9 duim; 5 voet 9 duim Rijnlandsch.

MADRID, 12 September.

Een aanval der Mooren te Ceuta is den 9. dezer met de bajonet afgeslagen. Van de aanvallers werden 5 gedood en velen gewond. Aan de Spaansche zijde waren de verliezen van geene beteekenis.

TURIJN, 10 September.

De *Opinione* vraagt, naar aanleiding der verkorte mededeeling van het *Moniteur*-artikel, welke verpligtingen Oostenrijk aanvaard heeft, welke koncessiën het dan toch beloofd heeft? Waarom daarvan eerst nu gesproken wordt? Waarom het niet reeds begonnen is er uitvoering aan te geven. Als men ze gekend had, had men ze kunnen beoordeelen. Nu men ze niet kent, moet men het er voor houden, dat zij aan de Oostenrijksche politiek gelijk blijven, en in eene lijn kunnen gesteld worden met de koncessiën van Rome en Napels. Oostenrijk zou geene koncessiën doen strijdig met zijn invloed en belang; heeft het ze desondanks beloofd, het zal er geen gevolg aan geven. Venetie heeft dus niets te verliezen en zal nooit de hertogdommen van zijn lot beschuldigen. Venetië verlangt trouwens geene koncessiën van Oostenrijk, het vraagt geregtigheid van Europa. Het verlangt niet eenige provinciale hervormingen, maar het wil onafhankelijk zijn, en zoolang het dat niet is, is de vrees voor „eene politiek van baat en wantrouwen" maar al te gegrond. De belangrijkste koncessiën van Oostenrijk kunnen dus alleen bestaan in den afstand van Venetië; daarvoor zou men het schadeloos kunnen stellen. Moeten de koncessiën echter bestaan in eene bloote aanneming van wat gebeurd is, dan kan van vergoeding geen sprake zijn en ware misschien de oorlog het eenig hulpmiddel.

De *Indipendente* vat het *Moniteur*-artikel in zeer goeden geest op; zij vindt de strekking er van geheel in de woorden: „De aartshertogen zullen niet met geweld hersteld worden," hetgeen volgens haar wil zeggen, dat de volken van Midden-Italië voortaan meesters van hunne toekomst zijn.

Uit Rome meldt men, dat de gemeente Pesaro van de regering bevel heeft ontvangen om voor de kwartieren van nog 4000 man te zorgen. De kardinaal sekretaris van staat, die nog steeds de portefeuille van oorlog in handen heeft, zou de operatie-armee op 8000 man willen brengen, ten welken einde de garnizoenen uit de steden aan deze zijde der Apenijnen te Pesaro zouden bijeengetrokken worden. Iets van belang schijnt echter niet te kunnen ondernomen worden zoolang in het naburig Toskane de zaken niet veranderd zijn, daar onze revolutionairen daar natuurlijk altijd steun zullen vinden.

De te Perugia ingestelde krijgsraad heeft zeven personen bij verstek ter dood veroordeeld. Daarenboven moeten zij te zamen eene som van 90,000 scudi betalen, weshalve de goederen van de schuldigen ten behoeve van de pauselijke rekenkamer zijn in beslag genomen.

WEENEN, 12 September.

De *Ost Deutsche Post* bevat over de nota van den *Moniteur* een artikel, dat met de volgende konklusiën eindigt:

„De *Moniteur* geeft te kennen, dat alle tot dusverre aangewende pogingen, om Piemont tot de vervulling van het vredesverdrag te brengen, vruchteloos zijn gebleven.

„Hij geeft uitzigt op een kongres en de mogelijkheid van een daaruit voort te vloeijen oorlog, en verklaart dat Italië noch Piemont dan op Frankrijks hulp behoeven te rekenen.

„Hij waarschuwt, de onbaatzuchtigheid van Engeland, dat niet voor een *idée* in geestdrift geraakt, te wantrouwen.

„Bedenkt men, dat de mogendheid, welke deze waarschuwing uitspreekt, in Italië nog 50 000 man keurtroepen heeft, dan zal men zonder veel moeite kunnen nagaan, welk vooruitzigt voor de verschillende kansen van een eventueel kongres de politiek des Franschen keizers opent."

Een landman van Totesd heeft bij het omspitten van zijn akker een gouden ketting gevonden die ruim twee pond weegt, uit den tijd der Romeinen. Het kabinet van oudheden te Weenen heeft er *f* 2000 voor gegeven.

— 13 *Sept.* Met. 5 pCt. 73.75; Nat. 78.—; Bank 867.—; Noord-Bahn akt. —; Credit Anst. 204,—; O-Fr. Spoorw.-akt. 260.90; Lomb. Venet. —; Nieuwe —,—; W. op Lond. 3 m. 12.52; G. 20.

BERLIJN, 12 September.

De *N. Pr. Zgt.* zegt, dat men zich niet moet verwonderen, op een goeden morgen te hooren, dat de hertogen in handen van den keizer van Oostenrijk de regering hebben neêrgelegd, en het Weener kabinet zijne toestemming heeft gegeven tot de stichting van een Bonapartistischen staat in Midden-Italië. In Weenen, zegt het blad, dat dit denkbeeld vrij algemeen is.

De *Volks-Ztg.* zegt, dat de eenige belangrijke mededeeling welke de *Moniteur* in zijn artikel over Italië geeft, is, dat de restauratie der hertogen niet met geweld van wapenen zal worden doorgedreven.

281 Kiezers hebben een adres betreffende de Duitsche hervormingszaak aan hunne afgevaardigden gerigt, die verklaarden geheel met den inhoud overeen te stemmen en naar hun vermogen de in het werk te stellen pogingen te zullen ondersteunen.

Baron *v. Richthofen* zal gedurende het jaar dat hij met de diplomatische leiding der Japansche expeditie belast is, een traktement genieten van 18,000 thlr., behalve tafel- en representatiegeld.

LONDEN, 12 Augustus.

Te Weymouth is eergisteren de batterij voltooid die den ingang der haven verdedigt. De koninklijke genie heeft de oprigting ondernomen eener nieuwe batterij van 50 stukken, gewapend met ver dragende *Armstrong*-kanonnen. De verdedigingswerken aan dit deel der kust worden met spoed voortgezet. De werkplaatsen van het Woolwich-arsenaal, alleen ingerigt voor de vervaardiging van *Armstrong*-kanonnen, hebben twee machines ontvangen van 30 paardenkrachten voor de vervaardiging der 120 stukken, die voor het eind des jaars gereed moeten zijn.

De *Times* somt volgenderwijze de gevolgen van den jongsten oorlog op:

50,000 man zijn omgekomen en een aantal millioenen weggeworpen.

Lombardije is van Oostenrijk aan Sardinië gekomen, een feit, gewis van belang uit het oogpunt van Italië's vrijheid. Voegt men hier echter bij, dat de keizer der Franschen zich een militairen en staatkundigen roem verworven heeft en het Fransche leger zijne meerderheid op nieuw heeft bevestigd gezien, dan heeft men al de voordeelen van den oorlog opgesomd. Overigens blijft Italië's toestand even gevaarvol als voor den oorlog." De oorlog heeft dus, volgens het blad, geene aan de opofferingen geëvenredigde resultaten opgeleverd.

Omtrent de ongelukkige uitbarsting op de Great Eastern heeft men thans nadere berigten. 't Is onder den eersten schoorsteen, dat de uitbarsting plaats had. Even als bij andere booten heeft men een ijzeren mantel om den schoorsteen, waarin water wordt gepompt, dat den schoorsteen bekoelt, en tevens verwarmd water in den ketel brengt. In dien mantel heeft zich stoom ontwikkeld, die de ontplofting heeft veroorzaakt. De kracht van den schok was verschrikkelijk. Geen linieschip zou dien hebben kunnen weêrstaan, maar binnen enkele minuten zijn gezonken; de Great Eastern heeft op zich zelf niets geleden; geen enkele plaat is uit zijn verband geraakt. Alleen is binnen de ijzeren ruimte in den omtrek van den eersten schoorsteen alles vernield, en daaronder de galasalon en de damessalon, die prachtig waren ingerigt. Van de 12 stokers zijn er vier dood, de overigen zijn in hopelozen toestand. Behalve de bemanning waren er 100 gasten aan boord. Dezen waren juist van tafel opgestaan, anders had ook onder hen de verwoesting gewoed. Zij bevonden zich pas boven, of het voordek sprong onder vervaarlijk gedruisch open; reusachtige rookkolommen stegen op, en verspreidden eene doordringbare heete mist; spoedig daarop vielen stukken ijzer, hout en glas als een regen op het vaartuig. Men stond verplet en vreesde 't ergste, toen weldra de stoomnevel wegtrok, en men het onheil kon in oogenschouw nemen. Kapitein *Harrison* liet zich door een touw in de opene ruimte zakken en nam alles naauwkeurig op. Alle stoomkleppen werden geopend, om verdere mogelijke onheilen aan de ketels te voorkomen, en daar het vuur zich beneden openbaarde werd door de stoompomp eene ontzagchelijke watermassa in 't vaartuig geworpen, waardoor men den brand weldra meester was. Hoe verschrikkelijk

de verwoesting ook in 't vaartuig was, heeft men de vaart naar Portland rustig kunnen voortzetten.

Uit Nieuw-York verneemt men, dat in Kansas weder onlusten zijn uitgebroken en dat de vice-president *Breckenridge* verklaard heeft, dat hij niet op de kandidaten-lijst voor het presidiaat wil staan.

Volgens berigten uit Nicaragua was het verdrag met de Vereen. Staten bekrachtigd.

In Venezuela is *Castro* in de gevangenis geworpen, omdat hij de organieke wetten van den staat wilde vernietigen.

— 13 *Sept.* Gec. 95 1/8; Peru 4 1/2 pCt. —; 3 pCt. —; Venez. 5 pCt. 27 1/2; 2 1/4 pCt. 14 3/4; Port. 3 pCt. 46; Sp. 3 pCt. 46 1/2; 1 1/2 pCt. 34 3/4; Rusl. 4 1/2 pCt. 99; 5 pCt. 112; Holl. 2 1/2 pCt. 65; 4 pCt. —; Sard. 86 1/2.

PARIJS, 13 September.

Naar men zegt, zou de *Moniteur* eerstdaags twee mededeelingen bevatten, de eene betreffende eene grootere persvrijheid, de andere eene bestrijding behelzende der tegenwoordige politiek van Engeland. Het gerucht betreffende dit laatste heeft de beurs eenigzins doen dalen.

De gebeurtenissen in China zullen waarschijnlijk tot eene zamenwerking van Engeland en onze regering in die streken leiden.

De heer *Reiset* is te Parijs teruggekeerd en blijft beweren, dat er voor de restauratie der hertogen nog kans ware, zoo in Midden-Italië geen drang in tegenovergestelden zin wierd uitgeoefend door Sardinië.

De *Patrie* doet die bladen, welke de in Italië plaats gehad hebbende manifestatiën als het gevolg van kuiperijen willen doen voorkomen, opmerken, dat de *Moniteur* zegt, dat vriendschappelijke onderhandelingen Oostenrijk er welligt toe gebragt hadden, met de *aan den dag gelegde wenschen* der hertogdommen Parma en Modena meer overeenkomstige kombinatiën aan te nemen; dat dus de Fransche regering de opregtheid dier wenschen formeel en ten volle erkent.

De *Presse* bevat heden eene beschouwing over de jongste nota van den *Moniteur*. Het blad vindt, dat de *Moniteur* nu duidelijk zegt waar het op staat, maar wel wat laat; de bepalingen van Villafranca, de proklamatie van Valeggio en de aanspraak van St. Cloud toch waren duister. De keizer heeft zelfs den Italianen toegeroepen zich te organiseren ter herkrijging hunner onafhankelijkheid, en nu zegt hun de *Moniteur*, dat de jongst genomen besluiten den gevolgen van het verdrag van Villafranca in den weg staan en nieuwe ongelukken bereiden. De Italianen behoeven, na de uitvoering daarvan niet meer op Frankrijk te rekenen, maar eene gewapende interventie zal niet plaats vinden; dit laatste zal hun natuurlijk eenigzins geruststellen. De zinsnede, dat men door vriendschappelijke onderhandeling misschien meer van Oostenrijk verkregen had begrijpt de *Presse* niet, daar Oostenrijk toch de restauratie tot *conditio sine qua non* gemaakt heeft, en het hier bovendien voor het Weener kabinet eene kwestie van eer en belang geldt. De *Moniteur* zegt verder, dat men ernstige verwikkelingen te wachten heeft. De *Presse* is juist van oordeel, dat, — hetgeen zij bepaald onmogelijk acht — zoo eene restauratie plaats vond, hun bestuur, natuurlijk nog meer Oostenrijkschgezind, aan het Weener kabinet den verloren invloed in Italië, zoo onvereenigbaar met Frankrijks belangen en de rust van Europa, in nog ruimere mate zou doen herwinnen. Mogten echter de Italianen willen bewijzen, dat Frankrijk niet de eenige mogendheid is die voor een *denkbeeld* strijdt en »hunne vijandige demonstratiën" vervolgen, dan blijft Oostenrijk op den anderen Po-oever gewapend. Natuurlijk volgt daar een oorlog uit, waarvan de uitslag niet twijfelachtig kan zijn. Van deze twee gevallen dus een: òf de hertogen worden hersteld en Oostenrijk speelt weêr den baas in Italië, òf de Italianen geven gehoor aan de oproeping na den slag van Magenta door den keizer gedaan en — bezwijken als in 1848.

De *Presse* eindigt aldus:

»De *Moniteur* zegt, dat Frankrijk zijne taak volbragt heeft. Hij kan daarmeê natuurlijk niet bedoelen, dat die regering voortaan niets meer met de Italiaansche kwestie te maken heeft, want het is toch onmogelijk, dat zij om een der zoo even genoemde resultaten 300 millioen fr., dertig duizend man opgeofferd en zoo schitterende overwinningen behaald hebben. Hoe Oostenrijk zijn gezag in Italië ook herneme, dat gezag zal steeds zijn wat het voor zes maanden was, toen de keizer der Franschen het gevaarlijk genoeg achtte om er oorlog voor te voeren »tegen den wil van Europa." Die oorlog, welken de Italianen verlangden maar niet verwachtten, heeft tusschen de Fransche en Piemonteesche regeringen en Italië eene solidariteit en verantwoordelijkheid in het leven geroepen die door eene zinsnede in den *Moniteur* niet uit de wereld gemaakt kan worden.

»Aan den anderen kant is het duidelijk, dat, gelijk de zaken nu staan, de Italiaansche kwestie ingewikkelder is dan ooit, ja bijna niet op te lossen, en men door haar in dezen staat te laten, gelijk de *Moniteur* zegt, Italië aan nieuwe wanordelijkheden en ongelukken bloot stelt. Alleen een kongres kan die rampen afwenden, dien chaos doen verdwijnen en niet zonder reden wenscht de *Moniteur* er van harte naar.

»De mogendheden kunnen niet goedvinden eenvoudig de bepalingen van Villafranca in een protokol op te nemen; zij hebben iets beters te doen. Zij moeten namelijk een plegtige diskussie openen over den toestand van het Schiereiland; zij moeten in overeenstemming met regt en billijkheid die kwestie regelen, welke, sedert veertig jaren, de wroeging der diplomatie en de geesel van Europa is."

— 13 *Sept.* Rente op tijd 3 pCt. 68.40; Fr.-Oost. Spw. 525,—; Sp. 1 1/2 pCt. 34 1/8; 3 pCt. 44.

MARSEILLE, 12 September.

De mail van Calcutta is in onze haven aangekomen met tijdingen tot den 4.

Het officieel rapport omtrent het gebeurde te Peiho berigt het verlies van een derde van het effektief der Engelsche troepen, nl. 464 man op 1300. De Engelsche admiraal is zwaar gekwetst; zeven officieren zijn gedood.

ADVERTENTIEN.

Heden overleed, na eene korte doch hevige ongesteldheid, mijne geliefde Echtgenoot HENRICA LAMBOOIJ, in den ouderdom van bijna 53 jaren, mij nalatende acht kinderen. — Wat ik en mijne kinderen aan haar verliezen, zullen allen beseffen die haar gekend hebben. A. VERHOESEN.

Op verzoek van de overledene, zullen geene uiterlijke teekenen van rouw worden gedragen.

*** Heden overleed te *Driebergen*, in den bloeijenden leeftijd van ruim zeventien jaren, CATHARINA ELISABETH VAN DRIEST, eenig kind van wijlen den Eerw. Heer *P. E. van Driest* en Vrouwe *J. E. van Driest*.

10 September 1859.

*** Heden overleed, tot mijne en mijner kinderen diepe droefheid, na voorzien te zijn geweest met de H. Sacramenten der stervenden, in den ouderdom van circa 60 jaren, mijn dierbare Echtgenoot, JACOBUS HENDRIKUS WOUTERS, na eene gelukkige echtvereeniging van ruim 34 jaren.

Utrecht, Wed. J. H. WOUTERS.
11 Sept. 1859. BOGAARD.

NB. De Stalhouderij blijft, met behulp van mijnen oudsten Zoon, op denzelfden voet voortgaan, waartoe ik mij bij deze beleefdelijk aanbeveel.

*** Op den 12den September 1859 overleed te Keulen, op zijne terugreize, na eene langdurige ongesteldheid, de Hoog Wel Geboren Heer Jonkheer HENDRIK MAURITS CORNELIS CALKOEN in den ouderdom van 53 jaren.

*** Gevoelig voor de blijken van belangstelling, bij de bevalling zijner echtgenoot ondervonden, betuigt de ondergeteekende, ook namens haar, zijn welgemeenden dank.

Utrecht G. H. N. VAN SPANJE.
15 Sept. 1859.

*** **Vrijdag 16 September:**

In de Domkerk, 's avonds half zes ure,

GEESTELIJK ZANG EN ORGELCONCERT,

DOOR

den Organist DOETSCH uit Keulen en de Zangeres Mevrouw ALEXANDRINE DOETSCH.

PROGRAMMA.

1. Fest-Praeludium von . . . . BAACKE.
2. *»Herr! erbarm dich mein!"* — Kirchenaria von . . . . STRADELLA.
3. Orgel-Sonate von . . . . RITTER.
4. *Gebet.* Lied von . . . . HÄNDEL.
5. Fuge von . . . . SEBASTIAN BACH.
6. Geistliches Lied von . . . DOETSCH.
7. Fantasie über den Choral: *»Ein' feste Burg"* etc.

☞ **Entréekaarten** zijn à *f* 1 verkrijgbaar bij de Muziekhandelaars KAHR, Choorstraat, en BECKERS, Oudegracht bij de Hamburgerbrug.

BINNENLANDSCHE SCHROEFSTOOMBOOT MAATSCHAPPIJ.

*** H. H. Aandeelhouders worden uitgenoodigd tot het bijwonen eener Buitengewone Algemeene Vergadering op Donderdag 29 September ek. des namiddags ten 1 ure, in het Lokaal *Eensgezindheid*, op het Spui alhier.

De punten ter behandeling liggen ten kantore der Maatschappij, Binnen-Amstel bij de Komkommerbuurt ter inzage van de Vennooten.

Amsterdam, 12 September 1859.

VERHUISD,

*** **W. MEESSEN,** Wollennaaister naar de *Oude Gracht* bij de *Smeêbrug* A. 52.

AANBESTEDING.

*** Het bestuur der vereeniging tot droogmaking van de Tienhovensche-Maarsseveensche plassen, is voornemens om op Dingsdag 27 September 1859, des namiddags ten twee ure, in het Gemeentehuis bij BOOT te Maarsseveen publiek aan te besteden:

Het afscheiden van den ringdijk in den Tienhovensche buitenweg, door het graven van ring- en nekslooten en het verwerken der daaruit voortkomende specie, tot aanvulling en verhooging van genoemden ringdijk.

De bestekken zullen veertien dagen te voren ter inzage liggen, te Utrecht in den *Bak*, te Amsterdam in het *Amsterdamsche Koffijhuis*, te Abcoude in de *Eendragt*, te Breukelen in het *Staten Wapen* en in het Locaal der aanbesteding.

Aanwijzing in loco zal plaats hebben, op den dag der aanbesteding, des voormiddags ten 10 ure, te beginnen bij het Fort Tienhoven.

*** Een Jongmensch, p. m. 25 jaren oud, van goede getuigschriften voorzien, zag zich gaarne, tegen November a. s., bij eene deftige familie binnen Utrecht, als **Huisknecht** geplaatst.

Brieven franco lett. Z bij de Boekh. MANSSEN EN BLOM (Kr. Nieuwegracht).

*** **R. Weemhoff** vertrekt op *Middelburg* en *Zeeland*, Zaturdag van de Kade bij de Weerd Barrière.

J. van Ouwerkerken vertrekt op *'s Bosch* van dezelfde Kade.

*** DE PILLEN VAN HOLLOWAY zijn ontegensprekelijk het beste van alle bestaande middelen voor *borstkwalen en hoest.* Het aantal genezingen door deze pillen bewerkt in de Nederlanden, en wel bijzonderlijk in gevallen van verouderde borstkwalen en hoest, laten bij allen die er gebruik van hebben gemaakt geen twijfel over, dat zij alle andere middelen ver overtreffen. Wanneer de lijder in gebruik dezer pillen eenigen tijd volhart dan is zijn herstel zeker, zelfs daar waar elk ander middel faalt; en het is eene onbetwistbare waarheid, dat iedere gal- en leverziekte spoedig wordt genezen door dit onwaardeerbaar middel.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt: Doosjes Pillen à *f* 0,80, *f* 1,85, *f* 3,00, *f* 6,75, *f* 13,50, *f* 20,50. Potjes Zalf à *f* 0,80, *f* 1,85, *f* 3,00, *f* 13,85, *f* 20,95.

Zijn op *franko* aanvragen à kontant te bekomen bij L. J. GROOTENDORST, te Utrecht, bij G. C. T. VAN DE ROEMER, te Amersfoort, en bij J. STRAATMAN, hoofddepôthouder te 's Bosch, alsmede te Londen, Strand, 244. en New-York 80 Maiden Lane. HOLLOWAY'setablissement.

239. Staats-Loterij.

Vijfde Klasse. 9e Lijst.

No. 9430 *f* 2000. No. 4265, en 4465 ieder *f* 1000.

WAARNEMINGEN, gedaan op het Koninklijk Nederl. Meteorologisch Observatorium te Utrecht. (*Zonnenburg.*)

Sept.	Uren.	Wind- rigt.	kr.	Barom. bij 0°.	Ther F.	Afwijk. d. Temp.	Vochtigh.	Gev. regen.	*Opmerkingen.*
			N. ĩ						
13	2	z.	0.5	756.51	64.9	— 0.5	0.59	0.	Bewolkt.
	10	z.	0 0	56.48	48.9	— 7.9	0.97	4.6	Idem.
14	8	zo.	0.0	54.85	49.6	— 9.7	0.84	0.2	Zw. bewolkt.

PRIJZEN DER EFFEKTEN.

AMSTERDAM 13 September 1859.

NEDERLAND.					
Werkel. Schuld	2 1/2 pCt.	64 11/16	64 3/4	64 3/4
dito dito	3	„	78 1/8		
dito dito	4	„	98 5/8	98 3/4	98 3/4
Amortisatie-Sijndikaat	3 1/2	„	95		
Handelmaatschappij. .	4 1/2	„	125	125 1/2	125 1/4
Oost-Indische Leening	4	„	98	98 1/4	
SPANJE.					
Obligatien	1 3/4 pCt.	33 1/8	34	34
Obligatien	3	„	44 5/8		
Binnenl. Schuld	3	„	41 1/4	42 5/8	42 1/16
Amortisable			10 1/8	10 3/4	10 1/4
PORTUGAL.					
Obligatiën	3	pCt.	44 1/8	44 3/8	44 3/8
dito 1856/57	3	„	42 5/8	42 15/16	42 13/16
dito 1859	3	„	42 1/2	42 3/4	42 3/4
RUSLAND.					
Oblig. bij *Hope en C⁰.*	5	„	104 1/2		
Obligat. 1828 & 1829.	5	„	101 1/4	101 3/4	
Certifikat. 1831 & 1833	5	„	86 1/8	86 3/8	
Certifikaten 1840 . . .	4	„	83		
dito 5e Serie	5	„	93 1/2		
dito 1855 6e Serie . .	5	„	100 1/4	100 5/8	100 5/8
Inschrijv. in Assign. .	6	„	64 1/8		
POLEN.					
Aand. 1835, fl. 500			155 1/2		
Obligatiën	4	pCt.	78 1/4		
PRUISSEN.					
Obligatiën	5	„	99 3/4	100 1/4	99 7/8
OOSTENRIJK.					
Oblig. Metaliek	5	pCt.	51	53	52 3/8
Oblig. Rente Am.. . . .	5	„	69 3/4	70 1/4	70
dito dito Nat. 1854 . .	5	„	55 5/8	57 1/4	56 3/8
dito dito	2 1/2	„	27 1/2	28 1/4	28 1/8
AMERIKA.					
Ecuad. Oblig. 1855. .	1	„	14 7/8	15 1/4	
Venez. Oblig.	3	„	25 3/8	25 5/8	
Grenada, Oblig. . . .	3 1/4	„	15	15 1/8	
Mexiko, Obl.	3	„	19 1/2	19 11/16	

Snelpersdruk van L. E. BOSCH EN ZOON.